గౌరవనీయులైన శ్రీ జస్టిస్ కె.సురేందర్

క్రిమినల్ పిటిషన్ నెం.9191/2016

ఉత్తర్వు:

1. మెదక్ స్పెషల్ మొబైల్ కోర్టు జూనియర్ సివిల్ జడ్జి కమ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఆఫ్ ఫస్ట్ క్లాస్ ఫైల్ పై C.C.నెం.636/2015 లో తమపై జరిగిన ప్రొసీడింగ్స్ ను కొట్టివేయాలని పిటిషనర్లు/A2,3,5 మరియు 6 క్రిమినల్ పిటిషన్ దాఖలు చేశారు.

2. క్లుప్తంగా, 2 వ ప్రతివాది / ఫిర్యాదుదారుడి కేసు ఏమిటంటే, ఈ పిటిషనర్లు A1 భాగస్వామ్య సంస్థలో భాగస్వాములు. వ్యాపారంలో, మొదటి ప్రతివాదికి బకాయి ఉన్న మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించడం కొరకు, తిరిగి చెల్లించడం కొరకు రూ.45,60,000/- కొరకు రెండు చెక్కులు ఇవ్వబడ్డాయి. క్లియరెన్స్ కోసం సమర్పించిన చెక్కులు చెల్లించకుండానే తిరిగి ఇచ్చేశారు. నోటీసులు అందుకున్న చెక్కుల మొత్తాన్ని నిందితులు తిరిగి చెల్లించకపోవడంతో ఫిర్యాదు మేరకు నోటీసులు జారీ చేశారు.

3. పిటిషనర్లపై నిర్దిష్టమైన ఆరోపణలేమీ లేవని, A4 భార్య మరియు పిల్లలు అనే కారణంతో పిటిషనర్లను తప్పుడు కేసుల్లో ఇరికించారఎన్ఐ, వారు అవ్యవహారిక భాగస్వాములు మరియు సంస్థ యొక్క రోజువారీ వ్యవహారాలతో వారికి ఎటువంటి సంబంధం లేదఎన్ఐ, పేరా 11లోని ఫిర్యాదులో పిటిషనర్లు A1 భాగస్వామ్య సంస్థలో భాగస్వాములని, ఒకే కుటుంబానికి చెందిన వారని, కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాల్లో చురుగ్గా పాల్గొంటున్నారని పేర్కొనడం మినహా, ఈ పిటిషనర్లు A 1 సంస్థకు, ఫిర్యాదుదారుకు మధ్య జరిగిన లావాదేవీలతో ఏ విధంగానూ సంబంధం కలిగి ఉన్నారని ఫిర్యాదులో పేర్కొనలేదని పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది వాదనలు వినిపించారు..

4. అశోక్ షెవక్రామణి తదితరుల వర్సెస్ ఆంధ్రప్రదేశ్ రాష్ట్రం & మరో విషయంలో సుప్రీంకోర్టు ఇచ్చిన తీర్పుపై పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది ఆధారపడి ఉన్నారు. అందుల, నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 138, 141 కింద సుప్రీంకోర్టు ఈ విధంగా తీర్పునిచ్చింది.

"19. ..... సెక్షన్ 141 NI చట్టంలోని సబ్ సెక్షన్ 1 ప్రకారం బాధ్యుడగు ప్రతి వ్యక్తి తప్పనిసరిగా నేరం జరిగిన సమయంలో బాధ్యత వహించే వ్యక్తి అయి ఉండాలి మరియు కంపెనీ యొక్క వ్యాపారం యొక్క లావాదేవీలలో కంపెనీకి బాధ్యత వహించాలి. ఎవరైనా కంపెనీ వ్యవహారాలను నిర్వహిస్తున్నందున, అతను కంపెనీ వ్యాపార నిర్వహణకు లేదా కంపెనీ వ్యాపార నిర్వహణలో కంపెనీకి బాధ్యత వహించే వ్యక్తిగా బాధ్యత వహించదు. ఉదాహరణకు, ఒక నిర్దిష్ట సందర్భంలో, ఒక కంపెనీ యొక్క మేనేజర్ కంపెనీ యొక్క వ్యాపారాన్ని నిర్వహించవచ్చు. కేవలం కంపెనీ వ్యాపారాన్ని ఆయనే నిర్వహిస్తున్నారనే కారణంతో ఎన్ఐ చట్టంలోని సెక్షన్ 141లోని సబ్ సెక్షన్ 1 ఆధారంగా ఆయన్ను చేర్చడానికి వీల్లేదు. పిటిషనర్లు కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాల్లో బిజీగా ఉన్నారనేది ఫిర్యాదులోని రెండో ఆరోపణ. NI చట్టంలోని సెక్షన్ 141లోని సబ్ సెక్షన్ 1 నేపథ్యం కు అది ఏమాత్రం వర్తించదు. వారు కంపెనీకి ఇన్ ఛార్జి అనే ఆరోపణ ఇక్కడ క్రిమినల్ అప్పీల్ నెం.879 / 2023 పేజీ 11/14 లేదా ఎక్కడైనా లేదు మరియు అటువంటి వాదనల ఆధారంగా, రెండవ ప్రతివాది ఆరోపణ మేరకు, వ్యాపార నిర్వహణకు పిటిషనర్లు కూడా కంపెనీకి బాధ్యులు అని నిర్ధారించలేము. నేరం జరిగిన సమయంలో ఒక వ్యక్తి కంపెనీకి ఇన్చార్జిగా ఉన్నాడని చెప్పడం మాత్రమే NI చట్టంలోని సెక్షన్ 141లోని సబ్ సెక్షన్ 1 కిందకు రావడానికి సరిపోదు.

5. కేసుల్లోని తీర్పులపై కూడా ఆయన ఆధారపడ్డారు. i) నేషనల్ స్మాల్ ఇండస్ట్రీస్ కార్పొరేషన్ లిమిటెడ్, వర్సెస్ హర్మీత్ సింగ్ పెయింటల్ (2010 SCC 3330); పూజా రవీందర్ దేవిదాసాని వర్సెస్ మహారాష్ట్ర రాష్ట్రం, మరొకరు (AIR 2015 SC 675); అశోక్ మల్ బాఫ్నా వర్సెస్ అప్పర్ ఇండియా స్టీల్ మాన్యుఫ్యాక్చరింగ్ అండ్ ఇంజినీరింగ్ కంపెనీ, లిమిటెడ్ (2017 Law Suit (SC) 1035), K.వెంకట్రామయ్య తదితరులు వర్సెస్ K. కట్టేరావు(2008 (2) ALT Crl.336).

6. మరోవైపు, 1 వ ప్రతివాది /ఫిర్యాదుదారుడి తరపు న్యాయవాది, A.R.రాధాకృష్ణ వర్సెస్ దాసరి దీప్తి మరియు ఇతరుల(AIR 2019 SC 2518) కేసులో గౌరవనీయమైన సుప్రీంకోర్టు ఇటీవల ఇచ్చిన తీర్పులో ఈ క్రింది విధంగా ఉందని సమర్పించారు

> 10. ప్రస్తుత కేసులో రికార్డులను పరిశీలిస్తే నిందితుడు నెం.1 కంపెనీ రోజువారీ వ్యవహారాల్లో ప్రతివాది నెం.1, మరియు 2 చురుగ్గా పాల్గొంటున్నారని పిటిషనర్ తన ఫిర్యాదులో ప్రత్యేకంగా పేర్కొన్నట్లు తెలుస్తోంది. నిందితులు నెం.2 నుంచి 4 వరకు

(ఇందులోని ప్రతివాది నెం.1, 2తో సహా) ఒకే కుటుంబానికి చెందినవారని, నిందితులు నెం.1 కంపెనీని కలిసి నడుపుతున్నారని ఆరోపించారు. నిందితులంతా ఉద్దేశపూర్వకంగానే పిటిషనర్ కు అనుకూలంగా చెక్కులు జారీ చేశారని, ఆ తర్వాత పేమెంట్ నిలిపివేయాలని బ్యాంకుకు ఆదేశాలు జారీ చేశారని ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నారు. విచారణను కొనసాగించడానికి అనుమతించడం కోర్టు ప్రక్రియను దుర్వినియోగం చేయడమే అవుతుందని సూచించడానికి ప్రతివాది నెం.1 మరియు 2 ద్వారా అసాధారణ నాణ్యతకు సంబంధించిన ఎటువంటి ఆధారాలు నమోదు చేయబడలేదు.

7. తమిళనాడు ప్రింట్ అండ్ పేపర్స్ లిమిటెడ్ వర్సెస్ D.కరుణాకర్((2016) 6 SCC 78), నిపమ్ కొత్వాల్, డైరెక్టర్ మెసర్స్ డిజిటల్ మల్టీఫార్మ్స్ లిమిటెడ్, ఇతరులు వర్సెస్ డొమినోస్ ప్రింటెక్ ఇండియా ప్రైవేట్ లిమిటెడ్(2007 SCC Online Del 1569). శ్యామ్ S .బాగేష్రా వర్సెస్. NCT ఢిల్లీ రాష్ట్రం మరియు ఇతరులు (280 (2021) DLT 158); కృష్ణా టెక్స్పోర్ట్ అండ్ క్యాపిటల్ మార్కెట్స్ లిమిటెడ్, వర్సెస్ ఇల A.అగర్వాల్ తదితరులు (2015 (2) ALD (Crl.) 253 (SC)),N.రంగాచారి వర్సెస్ భారత్ సంచార్ నిగమ్ లిమిటెడ్ ((2007) 5 Supreme Court Cases 108) కేసులో ఇచ్చిన తీర్పులపై కూడా మొదటి ప్రతివాది తరపు న్యాయవాది ఆధారపడ్డారు.
8. 2012 జూన్ నెలలో రుణం తీసుకున్నారని, ఆ మొత్తాలను RTGS ద్వారా రూ.38.00 లక్షల వరకు బదిలీ చేశారని, రూ.2.00 లక్షల నగదు చెల్లించారని ఫిర్యాదులో పేర్కొన్నారు. ఆ మొత్తాన్ని తిరిగి చెల్లించలేదని, అందుకే ఫిర్యాదుదారుడు చెల్లించాలని కోరాడు. దాని ప్రకారం A4 సంతకం చేసిన చెక్కులను జారీ చేశారు. బ్యాంకులో ఖాతాను A4 నడుపుతోందని, దానికి అనుగుణంగా చెక్కును కూడా A4 జారీ చేసిందని తెలిపారు.ఆ లావాదేవీ A1 సంస్థ ఖాతాకు బదిలీ చేయబడిన రుణ లావాదేవీ. రూ.2 లక్షలు నగదుగా ఎవరికి చెల్లించారో ఫిర్యాదులో పేర్కొనలేదు.
9. పిటిషనర్ల తరపు న్యాయవాది చెప్పిన దాని ప్రకారం, పిటిషనర్లు, A4 కుటుంబ సభ్యులు కావడంతో, వారు కూడా భాగస్తులైనా, వారు తమ స్వంత వృత్తిని కొనసాగిస్తున్నారని, అందువల్ల, A1 సంస్థలో భాగస్వాములుగా ఉన్నారనే కారణంతో వారిని చేర్చుకోలేమని చెప్పారు.

10. నెగోషియబుల్ ఇన్స్ట్రుమెంట్స్ చట్టంలోని సెక్షన్ 141లోని సబ్ సెక్షన్ (1) నేపథ్యంలో కేవలం వ్యాపారాన్ని నిర్వహించడానికి, రోజువారీ వ్యవహారాలతో బిజీగా ఉండటానికి మాత్రమే ఒక వ్యక్తిని నియమించలేమని అశోక్ షెవక్రామణి కేసులో (పైన పేర్కొన్న) గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. "కంపెనీ యొక్క నిర్వహణకు బాధ్యత వహిస్తున్నారు" మరియు "కంపెనీ యొక్క వ్యాపార నిర్వహణకు బాధ్యత వహిస్తున్నారు" అనే పదాలను విడివి చదవలేమని మరియు మధ్యలో "మరియు" అనే పదం ఉపయోగించిన దృష్ట్యా వాటిని కలిపి చదవాల్సి ఉంటుందని గౌరవనీయ సుప్రీంకోర్టు అభిప్రాయపడింది. నెగోషియబుల్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 141లోని సబ్ సెక్షన్ (1)కు మరియు ఆ నిబంధనలకు సులభతరమైన ఆచరణ ఏమాత్రం అనుగుణంగా ఉండదని సుప్రీంకోర్టు స్పష్టం చేసింది.

11. అదేవిధంగా ప్రస్తుత కేసులో, ఫిర్యాదులోని 11వ పేరాలో, ఈ పిటిషనర్లు సంస్థ యొక్క రోజువారీ వ్యవహారాలలో చురుకుగా పాల్గొన్నారని మరియు వ్యాపార ఇన్చార్జిగా ఉన్నారని పేర్కొన్నారు. ఒక్క సందర్భంలోనే నిందితుల నుంచి రుణం పొందడం, A4 ద్వారా చెక్కు జారీ చేయడం వంటి ప్రస్తుత వాస్తవాల్లో నెగోషియబుల్ ఇన్ స్ట్రుమెంట్స్ యాక్ట్ లోని సెక్షన్ 141 సాయంతో ఈ పిటిషనర్ల పై క్రిమినల్ బాధ్యత ఆపాదించవచ్చని చెప్పలేము.

12. ఫలితంగా మెదక్ స్పెషల్ మొబైల్ కోర్టు ఫస్ట్ క్లాస్ జూనియర్ సివిల్ జడ్జి కమ్ జ్యుడీషియల్ మేజిస్ట్రేట్ ఫైలుపై CC నెం.636/2015 లో పిటిషనర్లు/A2, A 3, A 5 మరియు A6లపై విచారణను రద్దు చేశాను.

13. దీని ప్రకారం క్రిమినల్ పిటిషన్ కు అనుమతించబడింది. పర్యవసానంగా, ఇతర దరఖాస్తులు ఏవైనా ఉంటే, అవి ముగించివేయబడతాయి.

K. సురేందర్, న్యాయమూర్తి

తేదీ: 20.09.2023